

Sygn. akt IV P 181/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Krośnie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Mariusz Szwast
Ławnicy:	I. Ś. S. W.
Protokolant:	Dorota Korzec

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2017 r. w Krośnie

sprawy z powództwa (...)

przeciwko (...) **Oddział (...) w R.**

o zapłatę

I zasądza od pozwanego (...) Oddział (...) w R. na rzecz powoda (...) kwotę 19 565 zł 91 gr (słownie: dziewiętnaście tysięcy pięćset sześćdziesiąt pięć złotych 91/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 października 2016r. do dnia zapłaty – tytułem odszkodowania w związku z rozwiązaniem umowy o pracę

II zasądza od pozwanego (...) Oddział (...) w R. na rzecz powoda (...) kwotę 3 600 zł (słownie: trzy tysiące sześćset złotych) - tytułem zwrotu kosztów procesu.

S. W. Mariusz Szwast I. Ś.

Sygn. akt IV P 181/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 stycznia 2017 r.

Powód (...) w pozwie przeciwko (...) – Oddział (...) w R. wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 19.566 zł wraz z odsetkami od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty, tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem odwołanie ze stanowiska Kierownika P. (...) w J., stanowiące w rzeczywistości wypowiedzenie umowy o pracę dokonane z naruszeniem przepisów Kodeksu Pracy, a w szczególności art. 30 § 4 k.p. poprzez nie wskazanie przyczyny uzasadniającej wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, a także art. 41 k.p., zgodnie z treścią którego pracodawca nie może wypowiedzieć umowy o pracę w czasie urlopu pracownika oraz w czasie

innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy. Nadto powód wniósł o zasądzenie od strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje roszczenia powód podniósł, że od 1 marca 1992 r. był zatrudniony u pozwanego na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach kierowniczych. Początkowo jako Pełnomocnik Prezesa ds. Oddziału (...) (...) w J., a następnie do 31 sierpnia 2007 r. Dyrektor Oddziału (...) (...) w J.. W wyniku zmian organizacyjnych powód od września 2007 r. był zatrudniony jako Zastępca Dyrektora, następnie Zastępca Kierownika P. (...) w J., a od 1 czerwca 2008 r. był zatrudniony w charakterze Kierownika P. (...) (...) w J.. Przez cały okres zatrudnienia u pozwanego, nie były kierowane w stosunku do powoda jakiegokolwiek zastrzeżenia odnośnie świadczonej przez niego pracy, która wręcz przeciwnie była oceniana bardzo pozytywnie. Dnia 21 stycznia 2016 r. pozwany przekazał mu zawiadomienie, w którym poinformował go, iż na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw (dalej ustawa nowelizująca) w związku z § 5 ust. 4a statutu (...), stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 14 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 maja 2010 r., z dniem 11 stycznia 2016 r. stosunek pracy powoda zawarty z pozwaną na podstawie umowy o pracę, przekształca się w stosunek pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu Pracy. Powód podniósł następnie, że takie zawiadomienie nie wywarło skutków w jego zatrudnieniu, bowiem konieczny jest akt powołania, od którego będzie przysługiwało prawo odwołania do sądu. Pismem z dnia 1 sierpnia 2016 r., które zostało odebrane przez powoda w dniu 16 sierpnia 2016 r., w czasie gdy przebywał na zwolnieniu lekarskim, został on odwołany z zajmowanego stanowiska. Kwestionując to odwołanie powód podniósł, że powołany wyżej przepis ustawy nowelizującej w związku z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, przekształcał z mocy prawa stosunki pracy pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowników komórek organizacyjnych w centrali, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych. Tymczasem powód był zatrudniony na stanowisku kierownika placówki terenowej, która to kategoria nie została objęta nowelizacją. Mając to na uwadze, powód zajął stanowisko, zgodnie z którym nowe brzmienie art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników nie znajduje do niego zastosowania. Dodatkowo podkreślił, że jednostki organizacyjne i komórki organizacyjne stanowią odrębne elementy w strukturze (...). Równocześnie powód wskazał na sprzeczność występującą pomiędzy § 1 zarządzenia nr 1 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 stycznia 2016 r., zmieniającego zarządzenie w sprawie nadania statutu (...), a ustawą nowelizującą. Powyższy przepis zarządzenia rozszerzył treść § 5 statutu poprzez dodanie ust. 4a i 4b, zgodnie z treścią których Prezes (...) powołuje i odwołuje dyrektorów oddziałów regionalnych i ich zastępców oraz kierowników placówek terenowych i ich zastępców. Natomiast zgodnie z przepisami ustawowymi powołanie i odwołanie dotyczy jedynie kierowników komórek organizacyjnych w centrali, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych. W ocenie powoda akt niższej rangi jakim jest zarządzenie nie może stanowić uzupełnienia ustawy. Tym samym zmiany statutu wprowadzone mocą zarządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako pozostające w sprzeczności z ustawą nie znajdują do powoda zastosowania.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) – Oddział (...) w R. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany zarzucił, że podstawę kompetencji Prezesa (...) do powoływania i odwoływania kierowników placówek terenowych (...) i ich zastępców, stanowi ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz wydane na podstawie delegacji ustawowej Zarządzenie nr 14 Ministra Rolnictwa i W. z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie nadania statutu (...) oraz Zarządzenie nr (...) Prezesa (...) z dnia 3 sierpnia 2016 r. w sprawie organizacji wewnętrznej, szczegółowego zakresu zadań i zasięgu terytorialnego Oddziału (...) (...) w R. i podległych placówek terenowych oraz nadania regulaminu organizacyjnego Oddziałowi Regionalnemu (...) w R. i podległych placówek terenowych.

W związku z wejściem w życie w dniu 11 stycznia 2016 r. ustawy nowelizującej, stosunki pracy pracowników zatrudnionych na stanowiskach w ustawie wskazanych, w tym także powoda, stają się z mocy prawa stosunkami pracy na podstawie powołania. W związku z tym pozwany przekazał powodowi pismo informacyjne o zmianach przepisów prawa dotyczących powołania na stanowisko kierownika placówki terenowej w J., a nie akt powołania. Następnie w dniu

1 sierpnia 2016 r. Prezes (...) odwołał powoda ze stanowiska. Dodatkowo pozwany wskazał na swobodę w możliwości odwołania pracownika w każdym czasie oraz brak konieczności podania przyczyny takiego odwołania.

Pismem z dnia 9 grudnia 2016 r. powód ostatecznie sprecyzował żądanie pozwu, domagając się zasądzenia kwoty w wysokości 19.565,91 zł, stanowiącej sumę trzymiesięcznego wynagrodzenia za pracę.

Bezspornym jest, że powód (...) był zatrudniony w (...) – Oddziale Regionalnym w J. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Dnia 1 marca 1992 r. został ustanowiony Pełnomocnikiem Prezesa ds. Oddziału (...) (...) w J., natomiast w okresie od 15 czerwca 1992 r. do 31 sierpnia 2007 r. zajmował stanowisko Dyrektora Oddziału (...) (...) w J.. Następnie od 1 września 2007 r. był zatrudniony na stanowisku Zastępcy Dyrektora P. (...) (...) w J., od 19 września 2007 r. na stanowisku Zastępcy Kierownika P. (...), a od 1 czerwca 2008 r. na stanowisku Kierownika P. (...) (...) w J., a także, że należne odszkodowanie dla powoda stanowiło kwotę 19.565 zł 91 gr. Poza sporem pozostaje, że pracodawcą powoda była (...) – Oddział (...) w R..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem z dnia 20 stycznia 2016 r. Dyrektor Oddziału (...) (...) w R. zawiadomił powoda, iż z dniem 11 stycznia 2016 r. stosunek pracy zawarty na podstawie umowy o pracę z (...) stał się stosunkiem pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu Pracy, a pozostałe warunki zatrudnienia pozostają bez zmian. Podstawę prawną takiego przekształcenia stanowił art. 9 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw w związku z § 5 ust. 4a Statutu (...), stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 14 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 maja 2010 r. (**dowód:** pismo z dnia 20.01.2016 r. Nr(...). (...).31.2016, zalegające w aktach osobowych część (...) – k.347).

Następnie pismem z dnia 1 sierpnia 2016 r. Dyrektor Oddziału (...) (...) w R. na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art. 70 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks Pracy, działając w imieniu Prezesa (...), odwołał powoda z dniem otrzymania przedmiotowego pisma, ze stanowiska Kierownika P. (...) (...) w J.. Wskazał nadto, że odwołanie jest równoznaczne z wypowiedzeniem stosunku pracy z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia. Pismo to nie zawierało jakiegokolwiek przyczyny rozwiązania z powodem stosunku pracy. Do powyższego dokumentu załączono pisemną propozycję nowych warunków pracy i płacy dla powoda. Przewidywała ona w okresie wypowiedzenia pracę na stanowisku specjalisty w P. (...) (...) w J., Wydział (...) z zachowaniem prawa do wynagrodzenia przysługującego przed odwołaniem, natomiast po upływie okresu wypowiedzenia dalsze zatrudnienie na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku jak w okresie wypowiedzenia, z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 2.900 zł. Pisma te zostały doręczone powodowi za pośrednictwem operatora pocztowego i odebrane przez niego w dniu 16 sierpnia 2016 r. (**dowód:** pismo z dnia 01.08.2016 r. – k.365, potwierdzenie odbioru – k.366, zalegające w aktach osobowych część (...), propozycja nowych warunków pracy i płacy z dnia 01.08.2016 r. – k.38 akt sprawy).

Powód (...) w dniu 1 sierpnia 2016 r. około godziny 7:00 pojawił się w P. (...) (...) w J., którą opuścił około godziny 9:00, nie podpisując się na liście obecności. Od 1 sierpnia 2016 r. do 3 września 2016 r. powód był nieobecny w pracy z powodu choroby (**dowód:** notatka służbowa z dnia 01.08.2016 r. – k.39, lista obecności Kierownictwa P. (...) J. – k.57).

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż stan faktyczny niniejszej sprawy był w zasadzie bezsporny pomiędzy stronami. Częściowo został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów prywatnych, których wiarygodność nie budziła wątpliwości. W żadnym zakresie nie były one kwestionowane przez strony postępowania, brak było również wątpliwości co do ich prawdziwości czy rzetelności. Na marginesie Sąd jedynie wskazuje, iż w związku z powyższym, nie zaistniały podstawy do uwzględnienia wniosku pozwanego w przedmiocie przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron, skoro brak było sporu co do okoliczności faktycznych dotyczących roszczenia powoda. Zagadnieniem istotnym i wymagającym rozstrzygnięcia było dokonanie oceny prawnej zdarzeń związanych ze

stosunkiem pracy jaki łączył powoda ze stroną pozwaną. Bezsprzeczne było, iż w okresie poprzedzającym dzień 11 stycznia 2016 r. powód był zatrudniony u pozwanej na stanowisku Kierownika P. (...) (...) w J., na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Nadto wysokość ewentualnego odszkodowania, które byłoby należne powodowi pozostawała poza sporem, bowiem na rozprawie w dniu 26 stycznia 2017 r. strona pozwana oświadczyła, iż przy przyjęciu zasadności roszczenia powoda, należne mu odszkodowanie stanowiłoby kwotę 19.565,91 zł.

Zgodnie z treścią art. 68 § 1 k.p. stosunek pracy nawiązuje się na podstawie powołania w przypadkach określonych w odrębnych przepisach.

Stosunki pracy mogą być zatem nawiązane na podstawie powołania tylko wówczas, gdy przepis odrębny zawiera regulację uprawniającą do zastosowania takiej podstawy. Stanowisko to potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z 5 sierpnia 2008 r.

(I PK 29/2008, LexisNexis nr (...), OSNP 2010, nr 1-2, poz. 3), w motywach którego podkreślił, że przez przepis odrębny rozumie się przepis ustawy lub aktu wykonawczego do niej, wydanego w granicach upoważnienia. Wybór powołania zatem jako podstawy nawiązania stosunku pracy nie należy do jego stron. Nie może też wynikać ze statutu czy regulaminu. Taka podstawa nawiązania stosunku pracy może być zastosowana jedynie w ściśle określonych (ustawowo) przypadkach. Dzieje się tak dlatego, że stosunek pracy z powołania charakteryzuje się łatwością rozwiązania przez pracodawcę. Pracownik zatrudniony na tej podstawie nie korzysta z różnych mechanizmów prawnych stabilizujących zatrudnienie pracowników zatrudnionych na podstawie mianowania lub umowy o pracę na czas określony.

Do dnia 10 stycznia 2016 r., zgodnie z brzmieniem art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2016 r. poz. 277 t.j.) Prezes (...) zatrudniał pracowników na podstawie umowy o pracę, chyba że odrębne przepisy wymagały zatrudnienia na podstawie powołania. Wynika z tego, że do powyższego momentu powód był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, czego zresztą strona pozwana nie negowała. Jednakże sytuacja zmieniła się z dniem 11 stycznia 2016 r., w której to dacie weszła w życie ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 50), która w art. 1 pkt 3 zmieniła brzmienie art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie ze znowelizowaną treścią tego przepisu Prezes (...) powoływał i odwoływał kierowników komórek organizacyjnych w centrali, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1-3, a pozostałych pracowników zatrudniał na podstawie umowy o pracę, chyba że odrębne przepisy wymagały zatrudnienia na podstawie powołania. Równocześnie ustawa nowelizująca dodała w art. 60 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników ust. 4, który stanowi, że powołanie na stanowiska, o których mowa w ust. 1 oraz art. 59 ust. 4, jest równoznaczne z nawiązaniem stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Powyższe przepisy stanowiły zatem podstawę do nawiązywania stosunków pracy na podstawie powołania. Niemniej jednak w ocenie Sądu, dokonując interpretacji tych przepisów w brzemieniu jak wyżej, nie sposób wyprowadzić wniosku, że stosunek pracy jaki łączył powoda z pozwaną przekształcił się z umowy o pracę w powołanie. Trzeba wskazać, że art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy nowelizującej stanowił, że stosunki pracy pracowników zatrudnionych w dniu wejścia w życie tej ustawy na stanowiskach, o których mowa w art. 59 ust. 4 i art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników stają się stosunkami pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy. Znowelizowany art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników zawierał katalog podmiotów, których stosunek pracy nawiązywał się na podstawie powołania. Wymieniono w nim kierowników komórek organizacyjnych w centrali, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych. Tymczasem powód był zatrudniony na stanowisku kierownika placówki terenowej, która to kategoria nie została uwzględniona w powyższym zbiorze. Wykładnia gramatyczna tego przepisu prowadzi do wniosku, że powołanie odnosiło się do kierowników komórek organizacyjnych w placówkach terenowych, a nie do kierowników placówek terenowych. Należy jednoznacznie podkreślić, że pojęcia kierownika komórki organizacyjnej w placówkach terenowych i kierownika placówki terenowej nie są tożsame. W § 1 ust. 3 Regulaminu Organizacyjnego Oddziału (...) (...) w R. (k.7) wskazano, że regulamin ten określa zadania i strukturę organizacyjną Oddziału (...) w R., podległych placówek terenowych oraz zakres zadań komórek organizacyjnych w tych jednostkach (w tym w P. (...) w

J.). Ponadto w ust. 4 komórka organizacyjna została zdefiniowana jako wydział, referat, wieloosobowe i jednoosobowe stanowisko pracy. Niewątpliwym jest zatem, że placówka terenowa, stanowiąca jednostkę organizacyjną (...), jest podmiotem odrębnym od komórki organizacyjnej, która stanowi element wewnętrznej struktury samej placówki terenowej. Argument, który ostatecznie przesądza, iż przepisy ustawy nowelizującej z dnia 22 grudnia 2015 r. nie wywarły wpływu na sytuację prawną powoda i nie doprowadziły do przekształcenia stosunku pracy, jaki łączył go ze stroną pozwaną, zawarty jest w ustawie z dnia 21 października 2016 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 2043), która weszła w życie 31 grudnia 2016 r. Na podstawie art. 1 ust. 2 tego aktu prawnego ponownie znówelizowano przepis art. 60 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, który w aktualnym brzmieniu stanowi, że Prezes (...) powołuje i odwołuje kierowników komórek organizacyjnych i ich zastępców w centrali, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych **oraz** dyrektorów oddziałów regionalnych i ich zastępców, kierowników placówek terenowych i ich zastępców, a pozostałych pracowników zatrudnia na podstawie umowy o pracę, chyba że odrębne przepisy wymagają zatrudnienia na podstawie powołania. Pierwsza część tego przepisu stanowi powtórzenie art. 60 ust. 1 obowiązującego w okresie od 11 stycznia 2016 r. do 30 grudnia 2016 r., natomiast w drugiej części przepis powyższy wymienia dodatkowo, poprzez użycie wyrazu „oraz”, dyrektorów oddziałów regionalnych i ich zastępców, kierowników placówek terenowych i ich zastępców. Należy zatem wyprowadzić wniosek, iż dopiero od 31 grudnia 2016 r., podstawą stosunku pracy kierowników placówek terenowych jest powołanie a nie umowa o pracę. Dokonując porównania brzmienia art. 60 ust. 1 w wyżej wskazanych okresach czasu i interpretując je przy użyciu wykładni językowej, której przysługuje pierwszeństwo nad wszelkimi innymi jej rodzajami, należy dojść do przekonania, że kategoria kierowników placówek terenowych została dodana dopiero ustawą nowelizującą z 21 października 2016 r. Przemawia za tym wyraźnie zastosowanie w treści powyżej wskazanego przepisu spójnika „oraz”. Interpretując ten zwrot przy wykorzystaniu wykładni językowej należy uznać, że przepis art. 60 ust. 1 w aktualnym brzmieniu stanowi o nowej kategorii podmiotów. Gdyby zamiarem Ustawodawcy było jedynie doprecyzowanie uprzednio obowiązującego przepisu, posłużyłoby się sformułowaniem „w tym”, co oznaczałoby swego rodzaju uszczegółowienie i wówczas można byłoby uznać, iż kierownicy placówek terenowych stanowili jeden z desygnatów zbioru określonego jako kierownicy komórek organizacyjnych i ich zastępcy w centrali, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych. W takiej sytuacji nie ma konieczności posługiwania się wykładnią systemową czy przede wszystkim celowościową. Taka możliwość zachodzi wówczas, gdy nie można poprzestać na wykładni językowej w tych wszystkich przypadkach, kiedy zastosowanie wyłącznie tej wykładni prowadziło do wadliwych i niejednoznacznych rezultatów. Taka sytuacja na gruncie niniejszej sprawy nie zachodzi, albowiem zastosowanie wykładni gramatycznej prowadzi do oczywistych wniosków.

Należy ponadto wskazać, że dodanie przez § 1 zarządzenia nr 1 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 stycznia 2016 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie nadania statutu (...), ust. 4a i 4b w § 5 statutu (...), stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 14 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 maja 2010 r., pozostają bez wpływu na określenie podstawy stosunku pracy jaki łączył powoda z pozwaną. Zgodnie z treścią dodanych przepisów Prezes (...) powołuje i odwołuje między innymi kierowników placówek terenowych, co jest równoznaczne z nawiązaniem stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu Pracy. Zawarcie takiego zapisu w zarządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a więc w akcie niższego rzędu, stanowi niedopuszczalny sposób rozszerzenia katalogu osób zatrudnionych w (...) na podstawie powołania, bowiem pozostaje w sprzeczności z aktem rangi ustawowej, który takiej kategorii podmiotów nie przewidywał (w brzmieniu obowiązującym od 11 stycznia 2016 r. do 30 grudnia 2016 r.). Należy również wskazać, że art. 61 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie daje upoważnienia Ministrowi do wskazywania stanowisk, na których podstawą zatrudnienia byłoby powołanie. Zgodnie z tym przepisem, Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, w drodze zarządzenia, po zasięgnięciu opinii Rady Rolników, nadaje (...) statut, określając w nim wewnętrzną organizację (...). Mowa więc w tym przepisie o wewnętrznej organizacji (...), a nie o możliwości określania sposobów zatrudnienia pracowników. To ostatnie wynika przecież z przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Co istotne, statut nie może w ogóle wprowadzać powołania jako podstawy nawiązania stosunku pracy, jeżeli przekracza granice upoważnienia ustawowego. Status prawny pracownika powołanego jest bowiem mniej korzystny niż status pracownika zatrudnionego na podstawie umowy o pracę. Taka regulacja statutowa jest zakazana przez art. 9 § 2 k.p., z którego wynika, że postanowienia układów zbiorowych pracy i porozumień zbiorowych oraz regulaminów i statutów

nie mogą być mniej korzystne dla pracowników niż przepisy Kodeksu pracy oraz innych ustaw i aktów wykonawczych. Jeśli więc z ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie wynikało zatrudnienie powoda na podstawie powołania, to normy takiej nie mógł zawierać statut pracodawcy. W tym kierunku wyraźnie wypowiedział się także Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 21 lutego 2003 r. (III PZP 19/02, OSNP 2003/14/329), w którym stwierdził, że nie można przyjąć, iż „źródłem nawiązania stosunku pracy na podstawie powołania może być akt niższego rzędu, jak np. statut lub regulamin”. Statut mógłby wprowadzić powołanie jako podstawę powstania stosunku pracy tylko wtedy, gdyby ustawa zawierała wyraźne upoważnienie do tego, to jest stanowiła, że w statucie można przewidzieć zatrudnienie określonych pracowników na podstawie powołania.

Biorąc pod uwagę całość wyżej poczynionych rozważań, należy wskazać, że w chwili odwołania powoda ze stanowiska ze skutkiem wypowiedzenia stosunku pracy, był on zatrudniony na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, a nie na podstawie powołania. Zgodność z prawem wypowiedzenia dokonanego wobec powoda należy zbadać w odniesieniu do łączącej go z pozwanym umowy o pracę.

Przepis art. 45 § 1 k.p. stanowi, że w razie ustalenia, że wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jest nieuzasadnione lub narusza przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę, sąd pracy – stosownie do żądania pracownika – orzeka o bezskuteczności wypowiedzenia, a jeżeli umowa uległa już rozwiązaniu – o przywróceniu pracownika do pracy na poprzednich warunkach albo o odszkodowaniu. Uwzględniając stan faktyczny niniejszej sprawy, należy uznać, iż do rozwiązania stosunku pracy z powodem doszło w dniu 16 sierpnia 2016 r., kiedy zostało mu doręczone pismo w przedmiocie odwołania wraz z pisemną propozycją nowych warunków pracy i płacy (art. 61 k.c. w zw. z art. 300 k.p.). W ocenie Sądu powyższe pisma należy potraktować jako wypowiedzenie wynikających z umowy warunków pracy i płacy w rozumieniu art. 42 § 1 k.p. Zgodnie z tym przepisem do tzw. wypowiedzenia zmieniającego, znajdują odpowiednie zastosowanie przepisy o wypowiedzeniu umowy o pracę, w tym również art. 30 § 4 k.p., który stanowi, że w oświadczeniu pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony lub o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia powinna być wskazana przyczyna uzasadniająca wypowiedzenie lub rozwiązanie umowy. Musi być ona odpowiednio skonkretyzowana oraz rzeczywiście istniejąca. Ocena jej zasadności następuje dopiero po stwierdzeniu tych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2016 r., I PK 155/15, LEX nr 2066986). Pozwany nie wskazał jakiegokolwiek przyczyny wypowiedzenia powodowi warunków pracy i płacy, czym naruszył wskazane wyżej przepisy, co już tylko z tego względu skutkowało uznaniem dochodzonego przez powoda roszczenia za zasadne.

Ponadto pracodawca naruszył art. 41 k.p., zgodnie z którym nie może wypowiedzieć umowy o pracę w czasie urlopu pracownika, a także w czasie innej usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy, jeżeli nie upłynął jeszcze okres uprawniający do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia. Za taką usprawiedliwioną nieobecność należy uznać nieobecność wynikającą ze stanu zdrowia. Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ustalono, iż od 1 sierpnia 2016 r. do 3 września 2016 r. powód był nieobecny w pracy w związku z chorobą (k.57). W tym też okresie doszło do wypowiedzenia mu dotychczasowych warunków pracy i płacy (16 sierpień 2016 r.). Nie przeciwstawia się temu natomiast okoliczność, iż w dniu 1 sierpnia 2016 r., kiedy to pracodawca miał zamiar wręczyć powodowi pismo skutkujące rozwiązaniem dotychczasowego stosunku pracy, powód pomimo, że w pracy się zjawił, to jednak po około dwóch godzinach ją opuścił, celem odbycia wizyty lekarskiej (k.39). W tym dniu bowiem nie nastąpiło faktyczne przekazanie powodowi pisma skutkującego rozwiązaniem stosunku pracy.

Zgodnie z treścią art. 47¹ k.p. odszkodowanie, o którym mowa w art. 45 k.p., przysługuje w wysokości wynagrodzenia za okres od 2 tygodni do 3 miesięcy, nie niższej jednak od wynagrodzenia za okres wypowiedzenia. W przypadku powoda okres wypowiedzenia wynosił 3 miesiące (art. 36 § 1 pkt 3 k.p.). Miesięczne wynagrodzenie powoda wynosiło 6.521,97 zł, zatem jego trzykrotność stanowiła kwotę dochodzoną pozwem, tj. 19.565,91 zł i w takim zakresie Sąd zasądził tę kwotę od strony pozwanej na rzecz powoda wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 października 2016 r. do dnia zapłaty (art. 481 § 1 k.c.).

Orzeczenie o kosztach procesu znalazło podstawę w art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z treścią którego strona przegrywająca zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej

obrony. Na koszty procesu, które poniósł powód składa się wynagrodzenie ustanowione w sprawie profesjonalnego pełnomocnika i z tego tytułu zasądzono od pozwanej na jego rzecz kwotę 3.600 zł. Wysokość przyznanych kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił na podstawie § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800), biorąc pod uwagę treść z daty wniesienia pozwu.

Powód był z mocy prawa zwolniony od ponoszenia kosztów sądowych, natomiast strona pozwana stanowi jednostkę organizacyjną Skarbu Państwa, a zatem w tej sytuacji brak było podstaw do obciążania jej tymi kosztami na podstawie art. 113 ust. 1 w zw. z art. 97 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.).

SSR Mariusz Szwał